

Zákonný předpoklad vydání trestního příkazu

Zákonný předpoklad k vydání trestního příkazu podle § 314e odst. 1 tr. ř., tj. aby byl skutkový stav spolehlivě zjištěn opatřenými důkazy, se týká všech výroků trestního příkazu, které přicházejí v úvahu včetně výroku o trestu. Pod pojem spolehlivého zjištění skutkového stavu je proto nutno zahrnout i objasnění okolností, jež mají vzhledem k osobě pachatele význam z hlediska stanovení adekvátního druhu trestu a jeho výměry.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 113/2003, ze dne 12.8.2003)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného F. K., t. č. ve vazbě ve Věznici O., proti trestnímu příkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 31. 5. 2002, sp. zn. 8 T 79/2002, a podle § 268 odst. 2 tr. ř., § 269 odst. 2 tr. ř. a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že výrokem o trestu pravomocného trestního příkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 31. 5. 2002, sp. zn. 8 T 79/2002, a řízením, jež mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanoveních § 36 a § 45a odst. 1 tr. zák., § 2 odst. 5, 6 a § 314e odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného F. K. Nejvyšší soud České republiky napadený trestní příkaz zrušil, stejně tak jako všechna další rozhodnutí, na zrušený trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a okresnímu soudu v Karlových Varech přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Samosoudce Okresního soudu v Karlových Varech vydal dne 31. 5. 2002, pod sp. zn. 8 T 79/2002, trestní příkaz, jímž byl obviněný F. K. uznán vinným trestným činem krádeže dle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zák. Uvedeného trestného činu se dopustil tím, že

1. dne 31. 3. 2002 v době od 12.30 do 16.30 hod po provedení vpichu nožem pod kliku vozidla vnikl v K. V., V. ulici do zde zaparkovaného vozidla zn. VW Golf, odkud ke škodě majitelky I. B. F., odcizil autorádio s CD přehrávačem zn. Blaupunkt a umělohmotné desky s osobními doklady v celkové hodnotě 3.100,- Kč,

2. dne 1. 4. 2002 v době od 13.00 do 13.30 hodin po provedení vpichu nožem pod kliku vozidla vnikl v K. V., K. ulici do zde zaparkovaného vozidla zn. VW Multivan, odkud ke škodě majitele S. L., odcizil klíče od vozidla, mikrofon k mobilnímu telefonu, vysílačku, batoh, elektronický diář, 3 diskety do počítače, různé písemnosti, nabíječku pro mobilní telefon, šroubovák zn. Makita, vše v celkové hodnotě 5.500,- Kč, a dále ke škodě A. S., odcizil koženou bundu, kosmetický kufr, kosmetické přípravky, plátěnou cestovní tašku, různé oblečení v celkové hodnotě 21.500,- Kč.

Za to byl obviněnému uložen podle § 247 odst. 2 tr. zák. za použití § 45 odst. 1, 2, § 45a odst. 1 a § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin. Současně byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 3. 2002, sp. zn. 8 T 42/2002, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu.

Tento trestní příkaz nabyl právní moci dne 13. 6. 2002.

Proti citovanému trestnímu příkazu podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro

porušení zákona ve prospěch obviněného F. K. Namítá v ní, že zákon byl porušen v ustanoveních § 45a odst. 1 a § 36 tr. zák. v neprospěch obviněného.

Ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona poukázal na to, že obviněný byl v průběhu roku 2002 třikrát odsouzen za majetkovou trestnou činnost, a to trestním příkazem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 3. 2002, sp. zn. 8 T 42/2002, jímž mu byl uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 150 hodin, dále trestním příkazem téhož soudu ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. 8 T 75/2002, jímž mu byl uložen opět trest obecně prospěšných prací ve výměře 150 hodin, a konečně trestním příkazem téhož soudu ze dne 31. 5. 2002, jímž mu byl uložen souhrnný trest obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin, za současného zrušení výroku o trestu trestního příkazu ze dne 13. 3. 2002, sp. zn. 8 T 42/2002. Okresní soud se při ukládání trestu neřídil ustanovením § 36 tr. zák., neboť výměrou uloženého trestu překročil hranici 400 hodin stanovenou v § 45a odst. 1 tr. zák. o 150 hodin.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným trestním příkazem došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného F. K. v namítaném rozsahu, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadený trestní příkaz, jakož i rozhodnutí na něj obsahově navazující, a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a shledal, že zákon byl porušen.

Podle § 36 tr. zák. jestliže soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal před tím, než byl trest uložený dřívějším rozsudkem vykonán, a ukládá-li mu trest stejného druhu, nesmí tento trest spolu s dosud nevykonanou částí trestu uloženého dřívějším rozsudkem přesahovat nejvyšší výměru dovolenou trestním zákonem pro tento druh trestu.

Ustanovení § 45a odst. 1 tr. zák. stanoví, že trest obecně prospěšných prací může soud uložit ve výměře od 50 do 400 hodin.

Nejvyšší soud konstatuje, že uvedenými zákonnými ustanoveními se Okresní soud v Karlových Varech důsledně neřídil.

Státní zástupce podal v předmětné trestní věci dne 24. 4. 2002 k Okresnímu soudu v Karlových Varech návrh na potrestání obviněného. Pracovnice podacího oddělení tohoto soudu v souvislosti s provedenou lustrací zjistila, že proti témuž obviněnému byla u Okresního soudu v Karlových Varech vedena tři další trestní řízení pod sp. zn. 6 T 166/2001, sp. zn. 8 T 42/2002 (a s ním spojené sp. zn. 8 T 46/2002), jakož i sp. zn. 8 T 75/2002, o čemž učinila ve spise zápis (č. l. 55). Ze spisu je zřejmý další poněkud nesoustředěný postup samosoudce v této trestní věci, kdy referátem ze dne 20. 5. 2002 nařídil ve věci hlavní líčení na 18. 6. 2002, přičemž obviněného předvolával k tomuto jednání z věznice v O. n. O. Poté dne 31. 5. 2002 vydal podle § 69 odst. 1 tr. ř. příkaz k zatčení obviněného, neboť shledal důvody vazby podle § 67 písm. c) tr. ř. Téhož dne byl obviněný zadržen, avšak v protokolu, který byl sepsán o tomto úkonu téhož dne je uvedeno, že zatčení obviněného bylo realizováno na podkladě příkazu k zatčení ze dne 25. 4. 2002. Obviněný byl dne 31. 5. 2002 propuštěn ze zadržení a samosoudce téhož dne vydal trestní příkaz, který je napaden stížností pro porušení zákona. Samosoudce zřejmě neměl k dispozici spis Okresního soudu v Karlových Varech sp. zn. 8 T 42/2002, v němž mimochodem sám rozhodoval, neboť jinak by věděl, že tímto trestním příkazem uložený trest obecně prospěšných prací ve výměře 150 hodin obviněný dosud nevykonal, a toto zjištění by nutně muselo limitovat jeho úvahy o výměře trestu ukládaného trestním příkazem ze dne 31. 5. 2002.

Pokud ustanovení § 45a odst. 1 tr. zák. umožňuje uložit trest obecně prospěšných prací ve výměře 50 až 400 hodin, a § 36 tr. zák. současně stanoví, že stejný druh trestu nově ukládaný nesmí spolu s trestem dříve uloženým a dosud nevykonaným, převýšit nejvyšší povolenou výměru, nemohl pak samosoudce Okresního soudu v Karlových Varech při znalosti výše uvedených zákonných ustanovení uložit souhrnný trest obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin, neboť tím o 150 hodin přesáhl onu ustanovením § 36 tr. zák. vymezenou nejvyšší výměru tohoto druhu trestu.

Zákonný předpoklad k vydání trestního příkazu podle § 314e odst. 1 tr. ř., tj. aby byl skutkový stav spolehlivě zjištěn opatřenými důkazy, se týká všech výroků trestního příkazu, které přicházejí v úvahu včetně výroku o trestu. Pod pojem spolehlivého zjištění skutkového stavu je proto nutno zahrnout i objasnění okolností, jež mají vzhledem k osobě pachatele význam z hlediska stanovení adekvátního druhu trestu a jeho výměry. Pokud v posuzované trestní věci neměl samosoudce tyto skutečnosti náležitě zjištěny, jak je patrné z argumentů výše uvedených, neměl tak ani zákonné podmínky pro vydání trestního příkazu podle § 314e odst. 1 tr. ř., a náležitě nedostal povinností, které jí vyplývají z ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Tato ustanovení ukládají orgánům činným v trestním řízení postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí, a důkazy poté zhodnotit podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Důsledkem uvedených pochybení byl posléze stav, kdy obviněnému byly uloženy tresty obecně prospěšných prací v celkové výměře 550 hodin, a proto byla stížnost pro porušení zákona podána důvodně podle § 266 odst. 2 tr. ř., neboť uložený trest v posuzované trestní věci je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost. Tento nepoměr je nutno konstatovat v případě každého trestu, který je uložen nad horní hranici trestní sazby.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že výrokem o trestu pravomocného trestního příkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 31. 5. 2002, sp.zn. 8 T 79/2002, a v řízení, které mu předcházelo, byl z důvodů uvedených výše porušen zákon v ustanoveních § 36, 45a odst. 1 tr. zák. a § 2 odst. 5, 6 a § 314e odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného F. K. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. byl napadený trestní příkaz zrušen, jakož i všechna další rozhodnutí, která na zrušený trestní příkaz obsahově navazovala, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud poté podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Karlových Varech, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Samosoudce Okresního soudu v Karlových Varech bude muset provést skutková zjištění k tomu, zda a případně v jakém rozsahu obviněný F. K. vykonal tresty obecně uložených prací z trestních příkazů téhož soudu ze dne 13. 3. 2002, sp. zn. 8 T 42/2002, a ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. 8 T 75/2002, a po vyhodnocení těchto zjištění nově rozhodnout o druhu a výměře adekvátního trestu. Samosoudce musí mít přitom na zřeteli zejména ustanovení § 36 tr. zák., a v ustanovení § 273 tr. ř., formulovanou zásadu zákazu reformace in peius, neboť Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl v případě obviněného F. K. porušen v jeho neprospěch, a proto v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)